

Motion till riksdagen 2025/26:2853

av **Markus Wiechel (SD)**

Förbud mot vilda djur på cirkus och valar i fångenskap

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förbud mot användandet av icke domesticerade djur på cirkusar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra det olagligt att hålla delfiner, späckhuggare och andra valar i fångenskap och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vilda djur på cirkus

62 procent av alla européer anser att det är rätt att förbjuda vilda djur som underhållning på cirkusar, enligt en opinionsundersökning under våren 2021. I en lång rad europeiska länder finns också ett sådant förbud, men inte i Sverige, trots att vår djurskyddslagstiftning i många avseenden på annat håll ligger i framkant. Istället för ett heltäckande förbud finns det i Sverige förbud mot ett antal specifika vilda djur på cirkus: apor, rovdjur, säldjur, elefanter, noshörningar, flodhästar, hjortdjur (gäller ej renar), giraffer, kängurur, rovfåglar, strutsfåglar och krokodildjur.

Trots att cirkusar ofta associeras med glädje är dessvärre verkligheten allt annat än rolig för de djur som används i underhållningen genom grov manipulering för människors nöjes skull. Många av de djur som idag används tränas hårt redan från födseln i syfte att radera ut de naturliga beteenden och instinkter som finns. Man använder sig av bestraffningar för att tvinga djuren till att utföra onaturliga konster samtidigt som de tvingas att leva i trånga utrymmen och transporteras under långa tider när de inte används som underhållning. Deras enda syfte är helt enkelt att användas som slit-och-släng-produkter, varför ingen eller en ytterst begränsad hänsyn tas till deras välmående. I sina naturliga miljöer färdas ofta djur långa sträckor, och då deras grundläggande behov inte kan tillvaratas drabbas de av stress och uttråkning. Den djupa depression som många drabbas av syns inte alltid men så finns det samtidigt tydliga exempel på djur som rentav blir apatiska eller aggressiva. Användandet av icke domesticerade djur som underhållning på cirkusar bör mot bakgrund av detta helt förbjudas i Sverige.

Valar i fångenskap

I september 2022 avslöjades det som egentligen inte borde ha kommit som någon överraskning. Bakom kulisserna på Sveriges enda delfinarium, på Kolmårdens djurpark, såg vi hur ett mycket stort antal delfiner dog. Vissa delfiner fick bara leva några månader trots att de i det vilda hade kunnat leva upp emot 45 år och skälet har bland annat kommit att bli föremål för granskning i Spotify Dok-serien ”Simma med delfiner” av journalisten Lars Berge.

Delfinarier är utformade utifrån besökarnas och ägarnas behov istället för delfinernas. Det innebär bland annat att delfinerna har dåliga förutsättningar att kunna leva och uttrycka sitt naturliga beteende, främst på grund av de små ytorna som delfinarier innebär. Delfiner kan i frihet dyka hundratals meter djupt och de kan röra sig tiotals mil under samma dag. Delfinarierna innebär inte bara problem för delfinerna på grund av dålig yta att röra sig på, det innebär även ökad stress då dessa intelligenta djur är mycket känsliga för höga ljud, vilket blir extra känsligt i små bassänger med många, ofta högljudda besökare. Med delfinarier riskerar man således även att gynna en fruktansvärd delfinmarknad som länge pågått runt om i världen. Inte minst i dokumentären The Cove kan tittare se hur världens största leverantör av delfiner arbetar när de fångar in vilda delfiner för försäljning till omvärlden. I dokumentären får man reda på hur fredliga och intelligenta delfiner verkligen är, som sysslar med sociala

interaktioner och känner starka släktband till varandra. I delfinarier tvingas delfinerna blandas med varandra, vilket helt och hållet förändrar deras naturliga förhållanden.

Djur ska skyddas mot onödigt lidande och ges rätt till naturligt beteende enligt Sveriges djurskyddslagstiftning. Med en sådan text bör bland annat delfinarier och andra tortyrliknande omständigheter för djur förbjudas i likhet med många andra länder. I mars 2022 kom Kolmårdens djurpark med det glädjande beskedet att de skulle stänga sitt delfinarium. Det vore därför på tiden att säkerställa att det också aldrig öppnas något nytt. I exempelvis Kanada införde man i juni 2019 ett förbud mot att hålla delfiner, späckhuggare och andra valar i fångenskap, ett brott som innebär böter på uppemot \$ 150 000. Sverige bör inte vara sämre, varför det bör bli olagligt att hålla valar i fångenskap även i Sverige om det inte finns bakomliggande medicinska skäl.

Markus Wiechel (SD)